

Vergaderjaar 2022–2023

31 332

Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen

28 760

Meerjarenplan Alfabetisering

Nr. 108

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR PRIMAIR EN VOORTGEZET ONDERWIJS

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 mei 2023

Met deze brief bied ik u het rapport van PIRLS-2021 aan. PIRLS (*Progress in International Reading Literacy Study*) meet elke vijf jaar de begrijpend leesvaardigheid van tienjarigen.

Bijgevoegd rapport laat zien dat de leesvaardigheid van leerlingen uit groep 6 in 2021 is gedaald ten opzichte van vijf jaar ervoor. Dit is verontrustend, maar helaas geen nieuw inzicht. Onder meer het rapport Peil.Leesvaardigheid 2020–2021 van de Onderwijsinspectie wijst hier op.¹

Natuurlijk is ook sprake van een effect van de coronamaatregelen en de sluitingen van de scholen in 2020 en 2021: de meting van PIRLS vond plaats een half jaar nadat leerlingen langere tijd onderwijs op afstand hebben gevolgd. Kortom, we wisten al dat het in deze periode niet goed gesteld was met de beheersing van de basisvaardigheden, zoals leesvaardigheid. We hebben daarom het Nationaal Programma Onderwijs opgezet, waarmee € 5,8 miljard in het funderend onderwijs is geïnvesteerd zodat scholen de leervertragingen als gevolg van de coronapandemie kunnen inhalen. En dat heeft gelukkig zijn vruchten afgeworpen: juist op het vlak van leesvaardigheid worden die vertragingen in het primair onderwijs goed ingelopen, bleek dit najaar en in de Staat van het Onderwijs van afgelopen week.²

Maar dat is geen reden om de bevindingen van PIRLS-2021 te bagatelliseren. Het feit dat Nederland voor het eerst in 15 jaar niet langer bovengemiddeld scoort ten opzichte van de vergelijkingsgroep van 21 Westerse landen laat echter zien dat er mogelijk ook andere, dieperliggende oorzaken zijn dan de coronamaatregelen. PIRLS gaat niet in op verklaringen voor de daling in de afgelopen jaren. We hebben daar natuurlijk

¹ Kamerstukken 31 332 en 28 760, nr. 107.

² Zie daarvoor de derde voortgangsrapportage over NP Onderwijs: Kamerstuk 36 200 VIII, nr. 35, en de Staat van het Onderwijs 2023.

wel ontzettend veel informatie over vanuit andere onderzoeken en trajecten. Ook weten we wat goed werkt als het gaat om effectief leesonderwijs.

Die kennis gebruiken we om het tij definitief te keren. In het voorjaar van 2022 presenteerden we het Masterplan basisvaardigheden, waarbinnen inmiddels 2.200 scholen aan de slag zijn om de basisvaardigheden van hun leerlingen te vergroten. In het kader van het leesvaardigheid, als onderdeel van het masterplan, heb ik afspraken gemaakt met onderwijs- en leesbevorderingspartijen om samen te werken aan effectief leesonderwijs. Ten slotte versterken de Staatssecretaris van Cultuur en Media en ik ook samen de omgeving rond de school met effectieve programma's als Boekstart op de kinderopvang en de Bibliotheek op School.

Ik heb er vertrouwen in dat we de juiste weg in zijn geslagen als het gaat om de verbetering van leesvaardigheid. Ik verwijs u voor een toelichting op alle maatregelen die het kabinet op dit gebied neemt naar de voortgangsrapportage van het Masterplan Basisvaardigheden, die u op korte termijn (en voor het debat over curriculum en basisvaardigheden van 22 mei aanstaande) ontvangt.

De uitkomsten van PIRLS-2021 onderstrepen de noodzaak van dit Masterplan, en ik voel mij dan ook onverminderd gemotiveerd om de leesvaardigheid van leerlingen te verbeteren, zodat we in het volgende rapport van PIRLS weer een stijgende lijn zien.

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
A.D. Wiersma